

2.1. Educació i recerca. Ensenyament obligatori

1. Dades per al debat

Segons l'*Estudi sociolingüístic als patis d'escoles i instituts de zones urbanes de Catalunya*, publicat per Plataforma per la Llengua el 2019, l'ús del català entre l'alumnat de primària a l'hora del patí és del 35% mentre que entre el de secundària és del 14,6%. És ben clar que hi ha diversos factors que influeixen en aquesta disminució de l'ús i cal posar-hi molts esforços per revertir-ho.

Aquestes dades es corroboren a partir de diversos estudis publicats posteriorment, com ara el del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Podem destacar-ne un parell: el 21,4% dels alumnes fan servir sempre o gairebé sempre el català per relacionar-se amb els companys a la classe, mentre que el 28,4% no ho fa mai o gairebé mai; el 46,8% dels professors parlen sempre o gairebé sempre a tot el grup en català a la classe, i el percentatge baixa al 39,4% quan es tracta d'una conversa individual entre el professor i l'alumne. Aquestes dades fan referència a alumnat de 4t d'ESO. Per tant, queda clar que la situació del català a la secundària és clarament desfavorable i cal actuar-hi ràpidament i amb determinació.

Cal citar també les dades extretes de l'enquesta del Síndic de Greuges, publicades aquest mateix 2022. De fet, una de les més rellevants és: "El Síndic conclou que la fórmula prevista en la sentència del TSJC comporta més del 25% en castellà a les aules. A partir de l'enquesta, s'ha fet una simulació de com canviaria la llengua d'ús a l'aula si es garantís una assignatura no lingüística íntegrament en llengua castellana al conjunt de centres de Catalunya, i el pes del castellà com a llengua d'ús a l'aula assoliria el 35%".

Aleshores, queda clar que la situació de la llengua no és gens bona i que les ingerències judicials no són negligibles. Els reptes del Govern de la Generalitat i de la societat civil són majúsculs i cal actuar per revertir la situació amb determinació, intel·ligència i organitzadament.

2. Reptes

- Augmentar l'ús del català de l'alumnat, especialment de secundària
- Fer del català la llengua per defecte de relació en el centre, incloses les activitats no lectives
- Fer front a les ingerències judicials i vetllar perquè l'administració actuï per defensar el català al sistema educatiu, en faci créixer l'ús i hi posi els recursos necessaris.
- Fomentar la formació sociolingüística entre el personal docent i no docent, entenent l'educació globalment.

3. Preguntes associades

- Quines són les causes més destacables que fan que l'ús del català baixi entre els joves i quines serien les mesures de planificació lingüística més efectives?

- Quin grau de consciència hi ha entre el professorat, el personal no docent, de menjadors, extraescolars, esportius..., de la situació del català? Són conscients que són referents lingüístics.
- Com podem fer front efectivament a les ingerències judicials i què pot fer l'administració per controlar la situació?